

Brussel, 8 september 2020

Mededeling: 20/04/D2

Uw contactpersoon: Yves Debruyne, adviseur-generaal
Tel. 02/209.19.00 – jur@ocm-cdz.be

Periode van gezondheidscrisis

Zitting van de bestuursorganen van de mutualistische entiteiten via schriftelijke raadpleging of videoconferentie

1. Deze mededeling is gericht aan de landsbonden van ziekenfondsen, aan de ziekenfondsen en aan de maatschappijen van onderlinge bijstand, met inbegrip van de VMOB's. Ze heeft dus geen betrekking op de HZIV en op de Kas der geneeskundige verzorging van HR Rail.
2. De huidige gezondheidscrisis is uitzonderlijk.
3. Er blijven momenteel strikte gezondheidsmaatregelen gelden om de verspreiding van COVID-19 te beperken. Het ministerieel besluit van 23 maart 2020¹, aangehaald in mededeling 20/01/D2 van de Controledienst, werd opgeheven en een ministerieel besluit van 30 juni 2020², dat meermaals werd gewijzigd, is momenteel van kracht tot en met 30 september 2020.
4. In die context werd er een koninklijk besluit nr. 4³ uitgevaardigd om dringende maatregelen te nemen voor de organisatie van de algemene vergaderingen en de raden van bestuur van de vennootschappen en verenigingen.
5. De Controledienst heeft op die basis op 17 april 2020 mededeling 20/03/D2 uitgevaardigd om de mutualistische sector te informeren over de essentiële elementen van het koninklijk besluit in kwestie, voor zover dat ook van toepassing was.

¹ Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

² Ministerieel besluit van 30 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

³ Koninklijk besluit nr. 4 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake mede-eigendom en het vennootschaps- en verenigingsrecht in het kader van de strijd tegen de Covid-19 pandemie.

6. Sindsdien werd het koninklijk besluit nr. 4 gewijzigd door een besluit van 28 april⁴ en werd de toepassingsperiode ervan verlengd tot 30 juni 2020.
7. Ondanks de verlenging van de toepassingsduur van het koninklijk besluit nr. 4, is dat nu niet meer van kracht.
8. Een mutualistische entiteit die sinds 1 juli 2020 beslist om haar raad van bestuur of haar algemene vergadering samen te roepen, beschikt bijgevolg niet meer over een zekere wettelijke basis om een vergadering van een van haar beheersorganen buiten de 'klassieke' manier te organiseren, dat wil zeggen met verplichte fysieke aanwezigheid van de leden, ook al preciseerde het verslag aan de Koning dat aan het koninklijk besluit nr. 4 voorafgaat, dat vergaderingen via video- of telefoonconferenties mogelijk blijven met een beperkt aantal personen wanneer alle deelnemers elkaar kennen en kunnen identificeren; een situatie die van toepassing zou kunnen zijn op tal van bestuursorganen van de mutualistische entiteiten.

De passage van het betreffende verslag aan de Koning is hieronder opgenomen:

"De artikelen 5:89 (BV), 6:75 (CV) en 7:137 (NV) WVV gaan niet over vergaderingen via video- of telefooncentrales met een beperkt aantal personen, waar iedereen elkaar kent en kan identificeren, en die tellen als werkelijk gehouden vergaderingen (er is dan ook geen unanimitieit vereist, zoals voor een schriftelijke vergadering).

Vergaderingen via video- of telefoonconferenties met een beperkt aantal personen blijven perfect mogelijk. De algemene principes die gelden voor algemene vergaderingen bepalen dat om rechtsgeldig te kunnen vergaderen de aandeelhouders of leden moeten kunnen beraadslagen, het woord moeten kunnen voeren en hun stemrecht moeten kunnen uitoefenen. De invulling van deze principes is ook mogelijk via telefoon- of videoverbinding, gecombineerd met e-mail voor de uitwisseling van geschreven documenten".

9. De mutualistische entiteiten moeten ondanks alles wel nog steeds dringende en/of belangrijke beslissingen nemen.
10. Er wordt aan herinnerd dat de wet van 6 augustus 1990 niet expliciet andere alternatieven toelaat dan de fysieke aanwezigheid van de leden voor het nemen van beslissingen door een raad van bestuur of een algemene vergadering, zonder het evenwel te verbieden.
11. Er wordt ook opgemerkt dat bepaalde mutualistische entiteiten recent statutaire wijzigingen ter goedkeuring bij de Controledienst hebben ingediend, om in de mogelijkheid te voorzien om een raad van bestuur of een algemene vergadering te houden via schriftelijke raadpleging of videoconferentie.
12. Globaal genomen moet een groot aantal mutualistische entiteiten nog statuten toepassen die dergelijke manieren van vergaderen van hun bestuursorganen niet voorzien. Het kan dus niet uitgesloten worden dat bepaalde beslissingen zouden worden betwist door een persoon die een belang denkt te hebben.

⁴ Koninklijk besluit van 28 april 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij Koninklijk besluit nr. 4 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake mede-eigendom en het vennootschaps- en verenigingsrecht in het kader van de strijd tegen de Covid-19 pandemie.

13. In die context, gezien de huidige bijzondere omstandigheden van de gezondheids crisis, heeft de Raad van de Controledienst beslist om de sector te informeren dat hij zich niet zal verzetten tegen het principe van beslissingsmethodes aan de hand van een schriftelijke raadpleging of een vergadering via videoconferentie, voor de raad van bestuur of voor de algemene vergadering, en dit zelfs als in de statuten niet formeel in die mogelijkheid is voorzien.

Hoewel dit standpunt geen uitdrukkelijke wettelijke of statutaire bepaling kan vervangen die uitdrukkelijk in de mogelijkheid zou voorzien om vergaderingen te houden anders dan met fysieke aanwezigheid, is de Raad van oordeel, naast het feit dat het gaat om vergaderingen waar de deelnemers elkaar kennen en kunnen identificeren, dat hij niet kan verplichten om vergaderingen met fysieke aanwezigheid te organiseren, omdat die ingaan tegen de gezondheidsmaatregelen of omdat ze meerkosten met zich meebrengen voor de huur van een grotere zaal die de naleving van de regels rond "social distancing" mogelijk maakt, voor zover de huidige mogelijkheid om 'indoor evenementen' tot 200 personen te organiseren behouden blijft.

14. De mutualistische entiteiten kunnen het standpunt van de Raad in punt 13 enkel doen gelden voor de vergaderingen van de raad van bestuur en van de algemene vergadering die ten laatste op 31 december 2020 moeten plaatsvinden.
15. Het is evenwel de verantwoordelijkheid van elke entiteit die zo te werk wil gaan om erover te waken dat de nodige maatregelen worden genomen opdat de stemming effectief plaatsvindt en opdat elk lid in het kader van het beslissingsproces zijn eventuele bemerkingen kan laten gelden, en dit in naleving van de geest van de regels van deugdelijk bestuur.

Daarnaast moeten ook de wet en eventueel de statuten op het niveau van de bijeenroepingstermijn, het voorziene quorum en de vereiste meerderheid worden nageleefd. Betwistingen van de gevolgde procedure en de genomen beslissingen moeten immers vermeden worden.

16. Elke mutualistische entiteit die beslist om een raad van bestuur of een algemene vergadering te houden via deze manier van deelnemen, zal bovendien de gemaakte keuze uitdrukkelijk moeten motiveren in de bijeenroeping en in de notulen van de betreffende vergadering.
17. Het spreekt voor zich dat de afwezigheid van verzet van de Controledienst tegen de betreffende beslissingsmethodes geen voorafgaand akkoord betekent van alle beslissingen die genomen zullen worden door de raden van bestuur en de algemene vergaderingen die zich in dit kader zouden moeten uitspreken. Die zullen onderworpen zijn aan de gebruikelijke controleprocedures.

18. Zoals reeds werd gepreciseerd in punt 14, is het standpunt van de Raad in punt 13 tijdelijk en geldt het slechts voor zover de uitzonderlijke maatregelen die genomen werden door de regering en die de samenscholing van personen beperken, van kracht blijven.

Om latere moeilijkheden te vermijden in verband met de onmogelijkheid of de moeilijkheid om vergaderingen met fysieke aanwezigheid te organiseren, moedigt de Raad de entiteiten aan om in hun statuten in een bepaling te voorzien die wanneer de hoogdringendheid of uitzonderlijke omstandigheden het vereisen, toelaat dat de vergaderingen via videoconferentie, via een andere vorm van telecommunicatie of via schriftelijke raadpleging kunnen worden georganiseerd, in naleving van wat in punten 15 en 16 van deze mededeling staat.

19. De diensten van de Controledienst blijven beschikbaar om met de sector samen te werken en elk nieuw element dat hem ter kennis wordt gebracht, te onderzoeken.
20. Gezien de noodzaak om ter zake snel beslissingen te kunnen nemen, heeft de Raad tot slot beslist om de Voorzitter van de Raad te machtigen om, als de dringende noodzaak dat vereist, nieuwe richtlijnen-uit te vaardigen die deze mededeling eventueel zouden preciseren of aanvullen. Mededeling 20/01/D2 van 26 maart 2020 'Houden van de raad van bestuur - vergadering per schriftelijke raadpleging of videoconferentie' is opgeheven.

De Voorzitter van de Raad,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B. Lambrechts', written in a cursive style.

B. LAMBRECHTS